

»Nesmrtnost« iz kozarca

Svetlikava pološčenska ali reiši (*Ganoderma lucidum*) je lesna goba, katere vsesplošno razširjena uporaba v zdravilske namene se je v zadnjih desetletjih razširila z Daljnega Vzhoda, kjer jo v te namene uporabljajo že stoletja. Preden jo je bilo možno gojiti umetno, je bila zaradi svoje redkosti v naravi izredno cenjena ter namenjena le članom kraljevih dvorov, kateri so jo plačevali v zlatu. Zaradi vsesplošnih zdravilnih lastnosti so jo poimenovali tudi »goba nesmrtnosti« in jo še dandanes uvrščajo v sam vrh tradicionalne kitajske medicine. Cenijo jo predvsem zaradi njenega protistresnega delovanja, ker vsebuje zdravilne učinkovine s protitumorskim delovanjem, krepi imunski sistem, znižuje raven holesterola, deluje proti alergijam, bronhitisu, pomirja želodec itd.

Uvrščamo jo med neužitne gobe zaradi njene (pre)trde konsistence, oziroma zaradi tega, ker je pretrda, da bi jo jedli. Nadvse primerna pa je za pripravo krepilnega čaja z zgoraj opisanimi zdravilnimi lastnostmi. Ponekod iz nje pripravljajo tudi zdravila in prehrabene dodatke.

Poleg zdravilnih lastnosti je svetlikava pološčenska na pogled izredno privlačna goba, katera pa zaradi svoje narave ni tako občutljiva na okolje v katerem raste, kot večina gob mehkejše konsistence. V naravi raste predvsem na panjih listavcev v predelih z milejšo klimo, vendar pa je izredno redka in nabiranje zaradi tega izredno dolgotrajno, pogosto neuspešno, obenem pa ogroža njen obstoj v naravi.

Alternativa nabiranju v naravi je že nekaj desetletij gojenje na kompletih za gojenje gob oziroma še enostavnejše gojenje na sestavljenih substratih v steklenih kozarcih, katere je mogoče poleg kompletov ter semena (micelija) za gojenje drugih vrst gob kupiti tudi na domačem trgu kar preko medmrežja, oziroma pošte - www.zanaravo.com.

Gojenje na kompletih je razširjeno po vsem svetu in je temelj masovne produkcije te vrste gob, namenjenih končnim porabnikom v obliki zdravilnih čajev in pripravkov. S kompleti za gojenje gob lahko gojimo svetlikavo pološčenko tudi iz popolnoma estetskih razlogov (»bonsai« način). V ta namen komplet za gojenje postavimo v večji cvetlični lonec, zgornji del vrečke, ki prekriva komplet odstranimo, ter le-tega prekrijemo s svežim, opranim mahom (slika 1).

Slika 1. Prekrivanje kompleta za gojenje reiši gob s spranim vlažnim mahom

Tako pripravljen komplet postavimo na rahlo vlažno mesto s temperaturo od 15 do 30°C, zaščiteno pred direktno sončno svetlobo. Čezenj napnemo kos plastične folije ali pa ga pogosto pršimo z vodo. Počasi skozi mah pričnejo poganjati prvi zametki trosnjakov, ki se v nekaj mesecih (hitrost rasti je odvisna od temperature okolja) razvijejo do končne velikosti (slika 2).

Slika 2. »Bonsai« svetlikava položčenka nekaj mesecev po »sajenju«

Take gobe lahko pobereмо, posušimo, zmeljemo ter pripravimo kot osvežilni čaj ali pa jih pustimo, da se posušijo same od sebe ter predstavljajo okras v domu. V primeru da čez zimo nimamo primerne prostora, lahko komplete pustimo na le rahlo vlažnem prostoru pri okoli 10°C ter jih ponovno pričenno zalivati in škropiti, ko se otopli.

Če želimo na čim bolj enostaven način gojiti večje število gob, kompletom le odstranimo zgornji del vrečke, ki prekriva substrat ter jih postavimo v toplejši prostor z visoko relativno zračno vlago ter rahlo osvetlitvijo (slika 3).

Slika 3. Gobe izraščajo iz kompleta z odstranjenim zgornjim delom vrečke

Ena od možnosti je tudi, da vrečke ne odrežemo, temveč vanjo pri strani, kjer se dotika substrata, naredimo nekaj zareze v obliki križa. Skozi te zareze nato pričnejo izraščati gobe (slika 4).

Slika 4. Obrod skozi luknjo v vreči

Druga oblika gojenja je zaradi manjšega pridelka primernejša za gojenje v izključno okrasne namene. Kozarec, ki vsebuje s podgobjem preraščen substrat postavimo na rahlo osvetljeno mesto in v kratkem iz podlage pričnejo izraščati trosnjaki (slika 5).

Slika 5. Najenostavnejši način gojenja - na substratu v kozarcu

Trosnjaki so sprva svetle nato pa živo rdeče, do rjave barve (odvisno od sorte). Pokrov lonca le rahlo pripremo, vendar ga nikoli popolnoma ne snamemo. Na ta način preprečimo izhlapevanje vode iz kozarca. Tako pripravljene kozarce so nadvse primerni za okras okenskih polic, delovnega prostora, otroške sobe ali kot učni pripomoček pri pouku biologije. Obenem lahko nekaj mesecev v njih opazujemo rast in razvoj gobe, katera ni le lepa in zanimiva na pogled, temveč premore tudi vrsto »nesmrtnih« zdravilnih lastnosti.